

Ahány ház, annyi 1989

BALOGH ROLAND

T akaros kis ribillió kerekedett a rendszerváltásnak is nevezett 1989-es események kormányzati kommunikációjából. Teljes joggal, hiszen elég meredek úgy beállítani Orbán Viktort és az ő beszédét, amelyet harminc éve mondott el Nagy Imre és társai június 16-ai újratemetésén, mintha kizárólag az lett volna a selyemzsinór a kommunista diktatúra számára. Az egykori karhatalmista, majd a nyugati határzárát osztrák kollégájával teátrálisan átvágó állampárti külügyminisztert vagy az orosz csapatkivonást lezongorázó „reformkommunistákat” mutogatni nyilván kellemetlen lenne. 1989 a lengyeleknél sem *Wojciech Jaruzelskéről*, a berlini fal lebontása sem *Erich Honeckerről* szólt. De hogy a magyar 1989 csak

kaptak az arcukba szuperplánban a nagyszínpadnál. Ne feledjük, jövőre az a generáció érettségizik, amely már az első Orbán-kormány regnálását követően jött világra!

Akad azonban olyan hely, ahol Orbán Viktor még a tablóra sem fért fel. A prágai vár főbejárata, a Mátyás-kapu előtt felállítottak egy '89-es eseményekre emlékező installációt a közép-európai átalakulásban szerintük fontos szerepet játszó tíz politikus poszterével. Ezeken pedig a lengyel *Lech Walesa*, II. *János Pál* pápa, két korábbi és a jelenlegi cseh államfő, *Václav Havel*, *Václav Klaus*, *Milos Zeman*, a szovjet pártfőtitkár, *Mihail Gorbacsov*, az időszak két amerikai elnöke, *Ronald Reagan* és idősebb *George Bush*, valamint az akkor nyugatnémet kancellár, *Helmut Kohl*, illetve *Francois Mitterrand* francia elnök szerepel.

Orbán Viktorról, ahhoz kell egy barbatrúkk! Csodálkozni persze nincs mit, láttunk már 1956-os óriásplakáton elkevert névtáblát... De közben emlékszünk az 1989. március 15-én, a Magyar Televízió Szabadság téri székháza elé szervezett tüntetésre, ahol *Cserhalmi György* színművész olvasta fel a „szabad, független, demokratikus” Magyarország 12 pontját – köztük a szovjet csapatok kivonására vonatkozó résszel.

Lehet szomorkodni tehát, hogy a Volt Fesztivál és a Balaton Sound tinije milyen harminc másodperces, alternatív '89-et

Vajon a magyar külügy bekéreti-e a cseh misszióvezetőt a V4-szolidaritás hiánya miatt?

A választ tudjuk, humorizálni nem ildomos. De csodálkozni azért lehet. A *Schmidt Mária*-féle rendszerváltásos kisfilm fennen hangoztatja, 1989 a csodák éve. Nos, tíz éve – tehát még a *Gyurcsány-Bajnai*-érában – a témáról hivatalos állami kiadvány jelent meg 1989 – A csodák éve Magyarországon és Európában címmel *Rainer M. János* neve alatt. Az általa irányított '56-os Intézetet most bedarálják, azaz a Veritas Intézetbe olvasztják. Hiába, a kreativitás örök!